

אקרופוליס

מגזין בהוצאת
אקרופוליס החדשה
בית ספר לפילוסופיה
כדרך חיים

פילוסופיה
תרבות
התנדבות

גיליון מס. 79
דצמבר 2019 - פברואר 2020

קוראים יקרים,

ענת סלע

החורף הזה מוזר, לפחות בעת כתיבת שורות אלה, עדיין חם יחסית ובכל זאת כבר חשוך בשעה מוקדמת, כיאה לראשית החורף; החיים כביכול מתנהלים כסדרם אבל התרחש גם מבצע "חגורה שחורה" שהשבית לראשונה מזה שנים רבות גם את מרכז הארץ; ריבוי של דיעות ועמדות מנוגדות מציף את השיח הציבורי, כמעט בכל נושא, ומי יכול לומר מי באמת צודק?

הדואליות, לצד פוטנציאל האחדות, משתקפים בדרך מסוימת ברוח כל אחד מהמאמרים בגיליון זה.

באנו חושך לגרש? האם יש עדיין ערך ליום הקצר בשנה, כאשר תאורה מלאכותית מאירה כל כך הרבה מקומות בלילה? אולי לא פחות חשוב לקבל את החושך ולסגל לעצמנו ראייה אחרת?

ויכוח הוא פעמים רבות על **עניין של השקפה**. אך ההשקפה הנכונה מצויה במקום גבוה יותר מהדואליות. במקום להתבצר משני צידי המתסר של ויכוח ולגונן על עמדתנו, אולי נוכל להכיר בסובייקטיביות היומיומית המשפיעה על עמדתנו?

במאמר **מלחמת בני אור בבני חושך**, נחזור להארי פוטר, בשאיפה למצוא את הכוח הפנימי להוסיף אור במקום להידרדר אל החושך.

בכישלון הבא, של כל אחד מאיתנו, אולי נוכל במאמץ רב, לראות את

ההצלחה; אם לא בתוצאה, אולי בדרך, בלמידה, בהתפתחות. הם אלה שמשנים אותנו ומשפרים את יכולת העמידה שלנו באתגרים.

עוד דואליות מוכרת מהשיח הציבורי היא הפער בין הדורות ומקומם של הזקנים בחיינו, כביכול היינו מנותקים לגמרי מהעבר, שועטים כרדיקאליים חופשיים ובודדים אל עבר העתיד. אם נוכל למצוא את מקומנו ברצף הבין-דורי ולהכיר בכל מה שהביאנו עד הלום, נוכל לפתוח את הלב ולאפשר גם ריפוי עצמי. על כך ניתן לקרוא במאמר **כשהדברים מתחברים**.

ב-1.11 ציינו שוב את יום הפילוסופיה הבינלאומי והפעם בצעדה שקראנו לה **ללכת בדרך**. כשעמדנו בנהריים, תשעה ימים לפני החזרת השטח לירדן במסגרת ההסכמים, ראינו את הגשרים השבורים, גשרים שנבנו היטב ולא קרסו מעצמם, אלא מעוצמתן של מלחמות. בצעידתנו השקטה, תוך איסוף אשפה וגם התבוננות ביופי (עוד דואליות) היינו לזמן מה, באופן סמלי, גשר אנושי שצעד על פני אדמה שבורה בתקווה לטוב.

הפילוסוף היומיומי מוסיף לטוב ומקווה לטוב.

שלכם,

ענת סלע,
הוצאה לאור

אקרופוליס חורף 2019 תוכן עניינים

4 באנו חושך לגרש? שווה בדיקה אור שפיר	24 קורס פילוסופיה כדרך חיים פילוסופיה
10 ללכת בדרך יום הפילוסופיה ענבל פיאמנטה שמיר	26 אירועים נבחרים פילוסופיה
14 עניין של השקפה ענת סלע	28 מלחמת בני האור בבני החושך יסמין פיאמנטה שמיר
20 סיפור חוזר חניטה מטרני	34 בהצלחה בכישלון הבא עפרה בהרב
	42 כשהדברים מתחברים צחי גליק

מנהלת הוצאה לאור:

ענת סלע

עורכת העיתון:

רעות פרידמן

עיצוב גרפי: **עפרה בהרב**,

ענבל בורד, **ליטל כספין**,

שי פארן, **שירה משולם**

חזקיה

עריכה לשונית:

יפעת קלוגר, **יסמין**

פיאמנטה שמיר

הגהות:

יסמין פיאמנטה שמיר

עיתון אקרופוליס החדשה,

עמותה ללא מטרת רווח

מספר 0-144-58-012

רשיון עמותה מספר 5222

כתובת דואר אלקטרוני

של המערכת: **magazine@**

newacropolis.org.il

תוכן המאמרים והמודעות

בעיתון על דעת הכותבים

ועל אחריותם בלבד

והתמונות מארכיון

אקרופוליס החדשה.

www.newacropolis.org.il

עיצוב השער:

שירה משולם חזקיה

באנו חושך לגרש? שווה בדיקה

אור שפיר

עיצוב: ליטל
כספין, שי פארן

מהו ערך החושך והשהייה בו, ומדוע אנו לרוב נמנעים מכך? מה נוכל לגלות מהצלילה פנימה למסתורין שהחושך מזמין אותנו לגלות, על עצמנו, על העולם והטבע שסביבנו.

היום, כשאנו
מבוגרים כבר
איננו פחדים
מהחושך באותו
אופן כפי שהיינו
ילדים, אך האם
הפחד הזה באמת
נעלם?

מן הכאב (החושך). בודהה מציע לנו דרך להתעלות לממד אחר ולראות את האחדות שבין הניגודיות הדואלית המופלאה הזו. אך כדי להצליח באמת לראות את ההרמוניה, את האחדות שבין שני הניגודים, אנו חייבים להכיר את שני הצדדים של המטבע.

הבודהיזם הטיבטי יכול ללמד אותנו לעבוד נכון עם החושך. ב"ספר המתים הטיבטי" מדובר על כך שמרגע שהאדם נולד, הוא מתחיל להכין את עצמו לרגע המוות. התפיסה היא שהמוות הוא חלק בלתי נפרד מהחיים ולא מנותק מהם, בדיוק כפי שכאשר השמש שוקעת, היא לא באמת נעלמת, אלא עוברת אל הבלתי נראה ומאירה מחזות אחרים שאינם בטווח ראייתנו. לכן אם נתיידד במהלך חיינו גם עם החושך ונתרגל שהייה ב"חושכים קטנים", נהיה מוכנים יותר כאשר החושך הגדול יגיע.

אם כך, אנו יכולים לקלוט את המוות גם כמסתורין. הוא קשור לבלתי נראה. הוא מאפשר לנו צוהר לאזורים שבהם אנו לא יכולים להיות כאשר אנו נמצאים באור. אלו מקומות חשובים להתפתחות שלנו, לבריאות שלנו ולמסע של חיינו.

זיהום אור

בעולם המודרני, ככל שעובר הזמן, יש פחות ופחות מרחבים של חושך פיזי. בשנים האחרונות נעשו סביב הנושא שורה של מחקרים אקדמיים במטרה לבדוק כיצד המגמה הזו משפיעה על המערכת האקולוגית שבטבע, ועל האדם כחלק ממנה.

אלו הן אותן מגירות חשוכות ונעולות שקיימות בתוכנו, ואנו נוטים לסגור אותן ולהדחיק את קיומן. ומה לגבי זיכרונות כואבים, פחדים, תכונות שקיימות בנו שאיננו אוהבים? מה יקרה אם נסכים לשהות באלו למשך זמן מה? אילו מפלצות עלולות לקפוץ מהארון הפנימי? אילו רחשים בלתי צפויים עלולים להרעיד אותנו? זה יכול להיות תרגיל מעניין ליצור לעצמנו "תעלת מסתורין" שכזו, ולשהות בתוך החושך הפנימי שלנו למשך 15 דקות, לא פחות ולא יותר, ללא הסחות דעת, ופשוט להיות.

האם החושך חשוב?

עולה השאלה המתבקשת שצועקת מתוכנו – למה??? למה זה חשוב? למה לעשות את זה לעצמנו? למה לפחד? האם אי אפשר להסתכל רק על מקומות הנעימים והמענגים ולהסיט את מבטנו מאלו המכאיבים?

שאלה טובה, ומי ששואל את עצמו את השאלה הזו מתחולל בתוכו הקרב הטבעי של הפילוסוף, בין הסקרנות והתעוזה של הנשמה לגלות את החוכמה והמסתורין של החיים, לבין הזעקה של האישיות שלנו להישאר במקום מבטחה הנעים.

כדי לנסות לענות על השאלה אפשר להיעזר במורי חוכמה גדולים, כמו בודהה לדוגמה. הוא מדבר על החיים החומריים שלנו, שהם למעשה אשליה, צל של העולם האמיתי. אנו נעים במחזורי החיים והמוות, בין עונג וכאב, כמהים ונמשכים אל התשוקות המענגות (האור) ובורחים אחוזי פחד

מפגש עם החשיכה, שאותה האנשים לא פגשו מעולם. הם סיפרו על תחושה של ריק מוחלט, חוסר אונים, שקט בלתי נסבל, ויצאו עם חשש אמיתי שאותו חושך יחזור לחייהם ללא התראה מוקדמת.

נכון, איננו חיים על כוכב לכת דמיוני, אלא על כדור הארץ הנפלא שלנו. הוא מאפשר לנו מחזורים של אור וחושך, יום ולילה, קיץ וחורף ואנו מתנהלים כך בשגרת יומנו. אך אם נישיר מבט ונתבונן לעומק בגישה פילוסופית על הסיפור הקצר הזה, יש לא מעט דמיון לחיינו אנו. כשאנחנו קוראים על אותם אנשים אחוזי אימה מחשיכה, במבט סמלי, אנחנו יכולים – בלי להתבייש – להודות שאנו למעשה מתבוננים במראה.

מה מפחיד בחושך?

אנחנו מכירים את זה מאז שאנו ילדים, בחדר השינה, בבית החם, כשהיום נגמר ובבים האורות, והגיע הזמן לישון. אולי מפלצת תקפוץ מארון הבגדים? ואולי איזה רעש לא צפוי ירעיד אותנו? מתעורר אז גם הצורך לבקש מאבא או אמא להישאר לצידנו ולתת לנו תחושה של ביטחון, חום ומשהו מוכר.

היום, כשאנו מבוגרים, כבר איננו פחדים מהחושך באותו אופן כפי שהיינו ילדים, אך האם הפחד הזה באמת נעלם? אם אנחנו מעזים להתבונן על החושך כעל סמל, אנחנו יכולים לגלות דברים מעניינים מאוד על עצמנו. מה עם החושך הפסיכולוגי, לדוגמה? חושך פנימי?

דמיינו שאתם חיים בעולם ללא חושך. תמיד יש אור בחוץ ושמם שזורחת בשמיים. ההבדל בין עונות השנה נהיה מעט מעורפל והחיים נדמים כמו קיץ אחד ארוך.

מה אתם מרגישים כשאתם מדמיינים זאת?

בימים אלו אני קורא ספר של סופר שאני אוהב מאוד. אייזק אסימוב, אחד מגדולי סופרי המדע הבדיוני בכל הזמנים, כתב בשנת 1941 סיפור קצר בשם "שקיעה". כחמישים שנה לאחר פרסומו הורחב הסיפור לרומן בשיתוף פעולה עם רוברט סילברברג. הסיפור הוא על עולם שנמצא על כוכב לכת דמיוני, שמוקף בלא פחות משש שמשות. בכל רגע נתון, בכל מקום בעולם, נמצאת לפחות שמש אחת בשמיים, מאירה ומחממת. הוא מתחיל ברגע מעניין מאוד, בנקודת הזמן שבה העולם מתכוון לקראת ליקוי חמה אשר יחשיך את השמיים. פחד מוות מתעורר באנשים אשר לא חוו חשיכה בכל ימי חייהם. בתחילת הספר מתואר פסיכולוג בכיר אשר בא לחקור תעלומה שמתרחשת בפארק שעשועים, ובו יש מתקן חדשני שנקרא "תעלת המסתורין". חלק לא מבוטל מהאנשים שעלו על המתקן סבלו לאחר מכן מתסמיני חרדה ופוסט-טראומה. חלקם אף לא יכלו לשאת את ההשפעה של החוויה ושומו קץ לחייהם. המסתורין של אותו מתקן הוא למעשה שהייה של 15 דקות בחושך מוחלט. במהלך המחקר הפסיכולוג משוחח עם הנפגעים, ומבין שהבעיה העיקרית היא אותו

האינסטינקט
הראשוני הוא
להדליק פנס
כדי לגבור על
החושך, אך אורו
של הפנס יאיר לנו
את הטווח הקרוב
בלבד

ביבליוגרפיה:
כתבה של פרופ'
אמריטוס אברהם חיים
בקישור הבא -
<http://bit.ly/350Als9>

לדברי פרופסור (אמריטוס) אברהם חיים מאוניברסיטת חיפה, "בגלל ההתפתחות בטכנולוגיה והופעת תאורה דומיננטית כחולה קצרת גל, הנחשבת לחסכונית, אנו מבלבלים בין יום ובין לילה. מאחר שבני אדם ביקשו לסלק את החושך באמצעות אור, התוצאה היא שיבוש מערכות! בלילה התחיל להופיע אור כחול שהולך ומתחזק, הן במרחב הפרטי - שימוש במחשבים, טלוויזיות, טבלטים, טלפונים סלולאריים, תאורת LED, והן במרחב הציבורי - תאורת רחוב וכלי הרכב הנעים בכביש, לוחות מודעות, מסכי חוצות דיגיטליים ועוד. העלייה העולמית בזיהום אור היא בשיעור של כ-6% בשנה."

לתופעות הללו קיימות השלכות בריאותיות על האדם - כמו הפרעות בשינה ופגיעה ברשתית העין ובמערכת העצבים, אשר מבדילה בין יום ללילה, ועל הסביבה - למשל שיבוש מחזורי הפריחה של צמחים ופגיעה במנגנון הניווט של בעלי חיים מסוימים.

אך נוסף על כל אלו, אנו כפילוסופים מזמינים את עצמנו לשאול מה עוד נפגע כאשר אנו מנסים בכוח מלאכותי להתנגד למחזורי הטבע? מה אנחנו מפספסים? לדוגמה, מתי פעם אחרונה יצאנו החוצה וראינו את הכוכבים?

ראלף ואלדו אמרסון, פילוסוף מן המאה ה-19 כתב על משמעות התצפית בכוכבים: "אם על הכוכבים להופיע לילה אחד בלבד בכל אלף שנים, הכיצד יאמינו בני האדם, ואין יעריצו או ישמרו, למשך דורות רבים, את זכרה של עיר האלוהים?"

כשאנו נושאים את עינינו מעלה ללילה מלא כוכבים, אנחנו נכנסים לפרופורציה. עולה בנו הפליאה על כך שאנו קטנים כל כך ויש אין סוף יקום שקיים מלבדנו. יכולה אף להתעורר חוויה מיסטית של חיבור לקדושה. כל זאת יכול לעזור לנו לצאת מעט מעצמנו ולראות שהבעיות היומיומיות שלנו, שנראות לעתים כה גדולות, הופכות ברגע אחד לפירוורים... ומצד שני, כשזיהום של אור מונע מאיתנו את הקשר עם הכוכבים, וכשאנו שמים את עצמנו במרכז, מוקפים בחומות ומתרחקים מהטבע ומחוק המחזורים, אנו עלולים לשכוח שאנו חלק ממשוה גדול יותר, חלק ממערכת הרמונית ויפה.

אז מה לעשות?

אפשר להמשיל את עונות השנה בטבע לאנרגיות של יין ויאנג. אם הקיץ מאופיין באנרגיה שמשית חזקה ומוחצנת, שקשורה ליאנג, החורף מזמין אותנו להתחבר לאנרגיית היין: אנרגיה של הקשבה, קבלה, הכלה והשקטה. כדי לעבוד נכון עם האנרגיה של החורף, של החושך, נדרשת מאיתנו אקטיביות מסוג אחר - אקטיביות פנימית. כשהתנועה בטבע מתכנסת פנימה ובחוץ מחשיך, נוצרת גם ההזדמנות עבורנו להקשיב לקול הפנימי, הקול של הלב.

הקשבה לקול הפנימי יכולה להפחיד אותנו, ואם נעשה זאת הנטייה האינסטינקטיבית שלנו תהיה להדליק אור כלשהו כדי לנסות להתגבר על הרחשים האלו שאנו לא מכירים ולעיתים עלולים גם קצת להכאיב.

כיום יש לנו מגוון הסחות דעת בחוץ שזמינים לנו בלחיצת כפתור: תאורה בשפע, מחשב, טלוויזיה, סמארטפון, וכיוצא באלו.

כשאני נזכר בניוטים בשטח בלילות חשופים במהלך שירותי הצבאי, ההתחלה תמיד הייתה הכי קשה. לא רואים כמעט כלום, צריך ללכת במקום לא מוכר, עם קולות מפחידים מבחוץ ובפנים וגם לנווט את דרכנו אל היעד בבטחה. האינסטינקט הראשוני הוא להדליק פנס כדי לגבור על החושך, אך אורו של הפנס יאיר לנו את הטווח הקרוב בלבד, משום שאורו מסנוור ואי אפשר לראות יותר כמה מטרים קדימה. הדרך האינסטינקטית באמת היא לשהות רגע בחושך ולאפשר לעצמנו ולעיניים שלנו להתרגל אליו. בתוך כמה רגעים אנו נגלה שהשד לא נורא כל כך. אפשר להגיע למישורים עדינים יותר, פנימיים יותר, ולראות הרבה יותר ממה שחשבנו.

אנו, בני האדם, הרפתקנים. אנו מנווטים במסע של חיינו, ולעיתים נדרשים לנווט בחשיכה - אשר היא חלק מהמחזורים של הטבע.

במקומות האלו, החשוכים, קיים המסתורין שהחיים טומנים בחובם. אל נא נתפתה מיד להדליק פנס, שהרי יש בתוכנו מצפן פנימי, לפיד שמאיר את הדרך. גם אם לעיתים הוא מדשדש, הוא קיים עמוק בפנים, יציב, עם שורשים. אפשרו לעצמכם להתרגל לחושך; זהו תהליך שלא מתרחש ברגע.

מי יודע מה נגלה?
זה כל הקסם! ■

ללכת בדרך

יום הפילוסופיה העולמי נוסד על ידי אונסק"ו בכדי להדגיש את הערך המתמשך של לימודי הפילוסופיה לפיתוח החשיבה האנושית בכל התרבויות. מדי שנה מתקיימים ברחבי העולם אירועים לציון יום זה, המעודדים מחשבה עצמאית, דיאלוג למען הבנה הדדית, קידום סובלנות ושלום. אקרופוליס החדשה בבית ספר הפילוסופיה מעשית מציינת יום זה בארץ ובעולם מאז שנת 2006. הפעם בחרנו בנושא "ללכת בדרך", בהשראת פסוק מהטקסט העתיק "קול הדממה", "אינך יכול ללכת בדרך, לפני שהפכת לדרך עצמה".

ענבל פיאמנטה-שמיר השתתפה בצעדה יחד עם יותר ממאתיים צועדים שוחרי פילוסופיה בדרך חיים, והיא משתפת בחוויה.

ביום שישי 1.11.19 נחגג יום הפילוסופיה הבינלאומי ב"נחלת טל" אשר במושב מנחמיה. היום נחווה בסימן דרך, או ההליכה בדרך.

נתיב החיים הוא מסע שמתחיל עם לידתנו וממשיך לאורך הילדות, הנעורים, הבגרות, הזקנה והמוות. בין אם נרצה ובין אם לא, ההתקדמות בדרך החיים מתרחשת מעצם כוח החיים עצמם; אולם אנו יכולים להחליט ולבחור כיצד תיראה דרך חיינו ואיך נוכל ללכת בה ולחיות אותה עם האנשים שלצידנו.

התלהבתי מנסיעה לצפון ביום שישי מוקדם בבוקר אחרי שבוע עמוס בעבודה, במטלות ובענייני החיים. בקצב המהיר של תל אביב, יום שישי וסוף השבוע בכלל הוא מבחינתי זמן נשימה בין שבוע לשבוע בו אני צוללת לשגרת העבודה ושאר הדברים ש"צריך לעשות" - זמן למילוי מצברים בשינה, קריאה, זמן איכות עם משפחה, חברים והתרגעות לקראת צלילה נוספת לשבוע חדש.

למרות זאת, משהו דחף אותי לקום מוקדם ביום שישי בבוקר, כמעט לפני הזריחה ולהתכונן לנסיעה צפונה. הדרך אל "נחלת טל" עברה בנעימים. עצרנו בדרך לקפה של בוקר ופגשנו קבוצת מיטיבי לכת מבוגרים שצועדים את שביל ישראל. הסתכלנו עליהם מלאי חיים ואנרגיה, במצב רוח מרומם, בעוד אנו זקוקות לכוס הקפה שתעורר אותנו... אולי מתוך הרגל? ברגע זה, בתחילתו של היום, עוד לא הבנתי כי מפגש מקרי זה עם קבוצת ההולכים היה אות וסימן ליום כולו.

הגענו אל מושב מנחמיה ולאחר התארגנות קצרה יצאנו אל האוטובוס שלקח אותנו אל אתר נהריים, נקודת ההתחלה של צעדה בת כשלושה קילומטרים. לאחר נסיעה קצרה ירדנו מהאוטובוס והתחלנו לטפס לנקודת

תצפית על האזור. הצעדים הראשונים לא היו נעימים, הגוף הרגיש עייף ומוותש, מרוקן מאנרגיה. כן, אנחנו לא בכושר גופני, זו עובדה. מוקפים בחברים נוספים איתנו בקבוצה הגענו אל נקודת תצפית מרהיבה ושמענו דברי הסבר מעניינים על הסביבה והמקום.

הרגשתי שנוף הגבעות ומראה מפגש נהרות הירמון והירדן, האוויר הנקי וחברת חברי הקבוצה כבר היו שווים את אי הנוחות שבטיפוס הקצרצר, אבל גם הייתה בי מחשבה לוותר על הצעדה ולחזור אל האוטובוס. אם מטיפוס ראשוני קצרצר כבר הרגשתי את הגוף, כיצד ארגיש בהמשך צעידה של שלושה קילומטרים בשמש של בקעת הירדן?

החלטתי להמשיך. ירדנו לסיוור קצר באתר הייחודי שמהווה נקודת מגע ממשית בין ישראל לירדן בתוך ערוץ מים שהוא למעשה שבר בין יבשתי, טעון במשמעויות היסטוריות, פוליטיות, ואקולוגיות. הקירבה אל המים עודדה את רוחי ושמחתי על החלטתי להמשיך בצעדה. לאחר הסיוור באתר התחלנו בצעידה, קבוצה של כחמישים אנשים מתוכם הכרתי רק חלק קטן. משפחות, זוגות, צעירים, מבוגרים, ילדים וכלבה. קבוצה של

אנשים שאין ביניהם כל קשר מלבד העובדה שהם צועדים באותו השביל, באותה הדרך, על גדת הירדן אל מושב מנחמיה.

השמש של נובמבר בבקעת הירדן היתה חמה. בקטע המוצל הראשון עצרנו להתבוננות בטבע, כשסביבנו עצי אקליפטוס, צמחייה יבשה של סוף הקיץ, אבנים ובעלי חיים קטנים. כל אחד בחר לו דבר אחד להתבונן בו, לחדד את תשומת הלב לסביבה ולדרך, ולמה שיש לה להציע לנו. עם ההתקדמות בצעידה הרגשתי יותר ויותר נינוחה, נהייתי מהשונה במרחב הלא עירוני, מלהיות בתנועה. הגוף כמו החל להשיל מעצמו את קליפות השגרה, את העייפות, את הטרדות, את המחשבות על יום העיון שעלי להעביר בשבוע הבא, את הדו"ח שעלי להגיש עוד במוצאי שבת. התמסרתי להליכה.

בעצירה נוספת שעשינו על גדת הירדן, תחת עץ אקליפטוס יפהפה, התיישבתי על סלע בזלת. היה חם, הדם בגופי רחש מתנועת ההליכה ופניי האדימו. סלע הבזלת על גדת המים היה קריר וחלק והזמין אותי להישכב עליו, ואני נעניתי להזמנתו ונשכבתי. מיד הרגשתי את צינתו הנעימה מקררת את גופי ומרגיעה אותו. הבטתי אל צמרת עץ האקליפטוס שהרעיף את צילו

על כל הקבוצה. גזע העץ היה חלק, לבן וזקוף. הרגשתי איך כוחות הטבע מעניקים לי תחושת ביטחון ויציבות; רציתי לחבק את העץ, אבל התביישתי מחברי הקבוצה.

מאותה נקודה הוחלט בקבוצה כי את המשך הצעידה נבצע בדממה. נפרדתי מצל העץ ומהסלע אל השמש הקופחת של הצהריים, וצעדנו בדממה. רעשי הרקע של הקבוצה, התלהבות הילדים, שיחות החולין, נדמו. הקול היחיד שנשמע היה קול צעדינו על האדמה. דווקא אז פתאום הרגשתי מאוד את חבריי לדרך. עד אז הקבוצה הייתה סוג של "הפריעה" למערכת היחסים האינטימית שלי עם הטבע סביב. אך בתוך הצעידה, בשקט, הרגשתי את כוחה של הקבוצה, את העוצמה של ההליכה ביחד, של השותפות ברגע וההתמזגות המשותפת בתנועה עם הטבע. הרגשתי שבתוך הדממה הקבוצתית הזו אני יכולה לעצום את העיניים, לשחרר ולהתמסר לרשת הצעדים שמקיפה אותי. כוח האש של השמש מילא אותי באנרגיה של תנועה והמשכיות, דממת נהר הירדן ורכות המים לצידנו הכניסה שלוה לליבי, עוצמת הקבוצה עוררה בי שמחה. הסתכלתי על זוגתי הפילוסופית ושמחתי על ההזדמנות הנדירה לחלוק את חיי עם אדם שלומד לכוון עצמו אל הטוב שבחיים, תוך התבוננות ותשומת לב לסביבה האנושית והטבעית.

בסיום הצעדה הגענו אל מרכז הפעילות היישר לארוחה טעימה ומשמחת. באותו רגע, כשכולי מלאה בכוחות הטובים של האדם והטבע, המשך היום בחברת הפילוסופים וקרוביהם היה נפלא ומרגש. ללא ספק היה זה יום של הרחבת הדרך. ■

עקרונות אקרופוליס החדשה

אקרופוליס החדשה היא תנועה של אנשים החולמים על עולם טוב יותר, המתחיל קודם כול ולפני הכול באדם טוב יותר. אדם זה נמצא בתוך כל אחד ואחד מאיתנו – זה המבקש לגעת בחיים, לראות את האחר ולחזור לידיעה הפנימית שאנחנו חלק ממשו רחב יותר. המילה "אקרופוליס" משמעה "העיר העליונה" – אותו חלק גבוה בערי יוון העתיקה, המסמל את החלק הגבוה באדם (בדומה לקונספט של "ירושלים של מעלה"). בכולנו יש ערים "נמוכות" – מקומות של אגו ונפרדות, אבל בכולנו יש גם מן הערכים האוניברסליים – הטוב, הצדק, היופי, האומץ והאמונה. אנו מאמינים שהעולם היום זקוק למידה רבה יותר של "ערים עליונות" כאלו – אשר אינן בנויות מאבן, אלא מבני אדם המחפשים להכיר את עצמם ולגלות מחדש את הקשר הנסתר שמחבר אותנו זה לזה, לטבע ולמורשת האנושית.

אקרופוליס החדשה היא ארגון בין-לאומי ללא מטרות רווח, מאז 1957, הקיים ביותר מ-60 מדינות, ופועל לאורם של 3 עקרונות מרכזיים:

אחוזה

קידום אידיאל של אחווה בין-לאומית המבוססת על כיבוד המעלות האנושיות, ללא הבדל של גזע, מין, תרבות, דת, מעמד סוציאלי וכדומה. הכרחי היום, יותר מתמיד, לחפש ולראות את מה שמאחד בינינו על פני מה שמפריד בינינו והופך אותנו לשונים, לכאורה. האידיאל האנושי הוא אוניברסלי, חוצה גבולות ומדינות. הוא מבקש מאיתנו להתעלות מעבר לזהויות הזמניות והמפרידות, שבהן אנו נאחזים, תוך כיבוד ההבדלים המייחדים אותנו, המרכיבים את הצבעים השונים בקשת הצבעים האנושית.

ידע

טיפוח אהבת החכמה דרך הלימוד ההשוואתי של הפילוסופיות, הדתות, המדעים והאמנויות, במטרה לקדם את הידע על האדם, על חוקי הטבע ועל חוקי היקום. בעולם שבו הידע נגיש אך גם עלול להטביע אותנו במילים, ברעיונות ובדעות, חשוב לדחות את הידע המהותי של המסורת האנושית, העתיק כאנושות עצמה. ידע זה נוגע בצורך שהיה לאדם מאז ומעולם להבין את מהותו ואת המציאות סביבו. דרך לימוד של מקורות חכמה שונים, המביאים זוויות שונות של הסתכלות על המציאות, ניתן לראות בצורה בהירה יותר את הפאזל כולו, ולא רק את חלקיו השונים.

התפתחות

פיתוח הטוב ביותר שבפוטנציאל האנושי, תוך קידום הגשמת האדם כפרט ושילובו בחברה ובטבע, כגורם אקטיבי ומודע למען שיפור העולם. אנו מבינים כי התפתחות מאוזנת ומקיפה של עצמנו, ומימוש התכונות הטובות ביותר של הטבע האנושי שלנו, הם ככל הנראה הערובה היחידה להתקדם לעבר עולם טוב יותר. בכולנו יש פוטנציאל עצום של מעלות, אך ככלל, רובו נותר חבוי. לכן אנו רואים את ההתפתחות הפנימית כהכרח מרכזי – המתחיל בהשגת הרמוניה בין המחשבה, הרגש והפעולה, ומוביל לחיים מאושרים יותר.

סניפים בישראל

סניף חיפה
אלחנן 16
04-8381610

סניף ירושלים
הנשיא 4, קומה 1
02-6221399

סניף כפר סבא
וייצמן 89
09-7665799

סניף כרמיאל
ערבה 9
054-2182202

סניף פרדס חנה כרכור
רבי עקיבא 15
058-5842862

סניף קרית
דפנה 3א', קרית ביאליק
04-8402660

סניף ראשון לציון
ד'בוטינסקי 16, קומה 3
03-9561002

סניף תל אביב
סלומון 7
03-5104426

www.newacropolis.org.il
info@newacropolis.org.il

פילוסופיה

תוכנית לימודים אחידה בכל סניפינו ברחבי העולם שמקורה בלימודים שהתקיימו בבתי ספר של חכמה בתקופות שונות בהיסטוריה.

תרבות

אנו יוצרים אמונות ועוסקים בה ככלי על מנת לגעת בלבותיהם של האנשים, לעורר ולהוביל לאדם מיהו ומה הוא יכול להיות.

התנדבות

קבוצת המתנדבים שלנו מקיימת פעילויות למען הסביבה והקהילה, המתבססות על ערכי הנדיבות, הסובלנות והאחוזה. גם מי שאינו חבר באקרופוליס מוזמן להצטרף לפעילויות השונות.

עניין של השקפה

תרבות

יש תאריכים שיש להם משמעות מיוחדת ויש אדמות שיש להן משמעות מיוחדת. אותה משמעות מיוחדת, מקרבת עניין ללב אחד ודוחה אותו לחלוטין מלב אחר. היא עשויה להטות קבלת החלטות, לגרום לנו לחוש פחד, איבה או קרבה, גם ברמה האישית וגם ברמה חברתית ופוליטית. אז מהי הדרך אל הליבה האנושית המשותפת? סיפור אמיתי

ענת סלע

עיצוב: ענבל בורד

מהרגע הראשון
היה ברור ששפת
דיבור משותפת
לא תהיה לנו. הם
דוברים סוג של
איטלקית, ומה
שיש לנו להציע,
מילולית, לא עוזר

ובחר עבורנו את הטובה ביותר. אז גיליתי שמה שאני לא אוכלת הוא הרבה יותר מפירות ים. קצת תסכלתי אותם, למבוכתי הרבה, כשאמרתי לא גם לצדפות ולמולים ולעוד מיני יצורים שלא נחשבים לפירות ים. דג, דג פשוט, מלמלתי, ובמחווות ידיים ניסיתי לשרטט צורה של דג שיש לו סנפירים וזנב. לבסוף מצאו לי משהו שאולי התביישו קודם להציע בפני נינו והסעודה נמשכה כסדרה.

אחרי הארוחה יצאנו לטיול רגלי נינו. האווירה הייתה טובה. אחרי כמה כוסות יין ועל בטן מלאה פטפטנו וצחקנו הרבה. ואז, כנראה אנה הרגישה בטוחה לשאול אותי, למה אנחנו רבים עם הפלסטינים על אדמה? האם חיי אדם לא יקרים יותר מאדמה? תנו להם את האדמה – התעוררה בה נחרצות סיציליאנית – חבל על כל המלחמות!

הבנתי אותה היטב, אבל מאיפה להתחיל לשוחח על זה? נאלמתי דום. מחוות לא יעזרו פה. מילים אין. זה מסובך, אמרתי. לנוכח תבוסתי המשיכה אנה. הקשבתי לה. ככל שפיתחה את הארגומנטים שלה כך הבנתי פחות. לא היה לי מה לומר, לכן חייכתי בצער ופרסתי את כפות ידיי במחווה של – מה אני יכולה לעשות... בן זוגי ונינו צעדו לפנינו ודיברו כבר במילים של שירים. בן זוגי שיבש אותן בביטחון ושניהם התגלגלו מצחוק. אני נותרתי מאחור, עם אנה הטובה, במצוקתי.

אני מאוד רוצה לבוא לבקר בישראל, אמרה אנה, לראות את נצרת, את

הגענו לפלרמו, התמקמנו במלון ויצאנו שוב במכונית לחפש את ביתם של אנה ונינו, דודים של חברנו, פרנק, מניו יורק. זה היה לפני עידן הוייז, ועיקר ההתמצאות במרחב הלא מוכר נעשה באמצעות גלילת חלון הרכב מטה (כן, גלילה), וקריאה "פרמסו" או "סקוזה", לעוברי אורח אדיבים תוך הצגת כתובת רשומה על נייר. קצת "אדסטרטא", קצת "א-סיניסטרטא", הרבה "א-דריטו", והגענו לבסוף לפתח ביתם של אנה ונינו.

אנשים יקרים אלה, שפגשו אותנו לראשונה, קיבלו אותנו כמו היינו קרובי משפחה שהם לא ראו שנים. מהרגע הראשון היה ברור ששפת דיבור משותפת לא תהיה לנו. הם דוברים סוג של איטלקית, ומה שיש לנו להציע, מילולית, לא עוזר. מבט מבן זוגי שולח לי צו 8 לגיוס חירום של מטא-שפה. בעזרת מחוות, כמה מילים בלאדינו, כמה בספרדית, ולא ברור מה עוד, התחלתי לתווך את השיחה.

שתינו קפה שחור. בן זוגי הפגין בקיאות בשירי פסטיבל סן רמו, והשמחה הייתה רבה. צויידנו במזכרת של דיסק עם כל השירים הזוכים של כל שנות הפסטיבל, ויצאנו יחד לאכול.

לפני בחירת המסעדה שאל נינו – יש משהו שאתם לא אוכלים? אני לא אוכלת חזיר, אמרתי. מסעדת דגים זה בסדר? בסדר, אמרתי, רק לא אוכלת פירות ים. מצוין. נינו היה מבקר מסעדות מטעם העירייה או משרד הבריאות. הוא הכיר את כולן

בשנת 2000, לרגל שנת המילניום, הגיע לארץ האפיפיור יוחנן פאולוס השני, מלווה במשלחת למסע צליינות מיוחד. וכאן מתחיל הסיפור האמיתי שלי.

לאותה טיסה, שהגיעה מלאה וחזרה ריקה, מכרו כרטיסים במחיר רצפה. בן זוגי קנה לנו זוג כרטיסים לסיציליה ללא תוכנית מוקדמת וללא כל עיכוב.

זו הייתה נסיעה מיוחדת, הזדמנות שכזו. סיציליה זכורה לי כאי שבו הזמן קפא מלכת. בניינים נשאו עליהם עדיין צלקות ממלחמת העולם השנייה. הודות לכתבה בעיתון "מסע אחר" גילינו את פאלאצו אדריאנו, הכפר שבו צילמו את "סינמה פרדיסו", סרט שצפינו בו שוב ושוב ושוב. הודות לבן זוגי, החברותי ממני בהרבה, הכרנו בכל מקום אנשים, והשיחות איתם היו מרתקות.

השיחות, יש לומר, לא התנהלו באנגלית, כי לא מצאנו אדם כמעט איש דובר אנגלית.

זו הייתה (ועדיין) הדינמיקה בינו לביני. הוא מאתר אותם, את האנשים שבאמת בא להם לדבר עם מישהו ונראים לו מעניינים. עדיפים עליו קשישים, יותר נכון קשישות, בבית קפה מקומי, עדיף תחת איזה עץ, שמגשים בו קפה שחור, ומדברים בלי למהר. אני נכנסת לתמונה מיד אחרי האיתור.

אם זו אחת מהשפות הלטיניות, אני מגייסת מטא-שפה, מתווכת ומעבירה מסרים, מי יודע איך, בצורה גמלונית ולא אסתטית אבל שמאפשרת איכשהו לנהל תקשורת.

שנת 2000 עמדה בסימן החשש מ"באג 2000". לקראת תום האלף השני התעורר והתעצם בעולם פחד גדול שמא במעבר משנת 1999 ל-2000 (ובקיצור 99-00) ייגרמו טעויות ובעקבותיהן יקרו תוכנות ורשתות עד כדי השבתת מערכות ממוחשבות.

אי הוודאות הכניסה ארגונים גדולים ואף ממשלות לסחרור, וההיערכות הייתה סופר-דרמטית בארץ ובעולם: בתי חולים הכינו מלאי של מזון, שתייה ודלק למקרה של מחסור שיימשך כמה ימים. לכל בית חולים הוכן גנרטור, כדי שיופעל במקרה של הפסקת חשמל; תחנות מד"א תוגברו באותו לילה; הומלץ לא להיכנס למעליות סמוך לחצות ולא להשתמש בהן במשך ארבע השעות הראשונות של המילניום החדש; רוב חברות המטוסים נמנעו מהעלאת מטוסים לאוויר בזמן ההתחלפות של השנה ועוד.

אבל כשאוסטרליה נכנסה ראשונה לשנת 2000 התברר שהתחזיות הקודרות לא התממשו.

שנת 2000 הייתה לא פחות מיוחדת במובן אחר בעולם הנוצרי – 2000 שנה למשיחם. בשנת 1997 יצא לאור ספרו של א"ב יהושע, מסע אל תום האלף. ספר נפלא של סופר נפלא, שלוקח את הקוראים אל שנת 999, לקראת תום האלף הראשון. העלילה הצבעונית, שאף הפכה לאופרה, מתרחשת אף היא ב"שינוי ספרות" משמעותי שמעורר חשש והתרגשות, האם ישוע ירד שוב אל העולם? ואולי יקרה משהו גדול אחר?

כנסיית הבשורה, את ירושלים, את כנסיית הקבר, לבקר בבית לחם היכן שהוא נולד... אני מאוד מקווה שיום אחד נצליח לעשות את זה.

בית לחם כבר לא בישראל, אמרתי. זה ברשות הפלסטינית. אבל אפשר לעבור עם דרכון.

מה? נחרדה אנה. איך זה יתכן? למה נתתם להם את בית לחם?!

שתקתי.

אנה הייתה מזועזעת ולא חשה כלל בדיסוננס להצהרתה הקודמת הנחרצת לגבי ויתור על אדמה. אני כמובן לא קישרתי לה. זה היה נראה לי כמו נוק-אאוט-סוף-משחק ולא רציתי לצער אותה. אבל בתוך תוכי בויזמנית כאבתי את כאבה, וגם התאפקתי שלא לצחוק על חוסר הקשר שבין דעה לדעה, או בין עמדה לבין עובדה מכאיבה.

היום עשינו מעט סדר בניירות, עברנו על תמונות ישנות ולפתע ראיתי אותם, את אנה ונינו, צעירים ויפים. תמונות שלא ראיתי 19 שנים. ליבי התרחב וזכרתי את טוב ליבם, את נדיבותם ואת שמחת החיים הפשוטה שלהם. גם חברנו, פרנק, ומשפחתו בניו יורק התרגשו לקבל מאיתנו בוואטסאפ את התמונות. נינו כבר לא בחיים ואנה חולה. ולא, מעולם לא היו

להם מספיק אמצעים כדי לצאת למסע לארץ הקודש.

ולא, אין בדיסוננס שנפתח בשיחתנו שום דבר מיוחד. כאלה אנחנו בדרך כלל. מה שאיננו מכירים ולא קרוב לליבנו יש לו דין אחד, ומה שיקר לליבנו יש לו דין אחר, מתוקף סוג של צדק אישי ולא כללי, מתוקף מחלוקת ולא מתוקף אחדות.

אותם רגעים שבהם לא יכולתי להשיב לאנה, לא היו באמת קשורים להיעדר שפה. גם אם הייתה לנו שפה משותפת לא הייתי מצליחה בכך.

זה כמו קערת ספגטי, מאיפה להתחיל למשוך קצה חוט? ומה באמת חשוב?

אהבתי את אנה, גם כשלחצה בשיחה, גם כשנחרדה, כי היא הייתה אמיתית ופתוחה כל כך, כי העזה להשליך את כל יהבה על נושא קרוב לליבה, גם במחיר של נשיאת מונולוג.

ממקומות כאלה אפשר להגיע לקרבת לב אמיתית, להכיר בכאב שאי אפשר לרדד אותו לרציונאליות, ואולי גם להתגבר על הבדלים.

גם בשנת 2000 לא ירד לארץ משיחם, ואף לא משיחנו. אולי מפני שיש לכולנו עוד דרך לעשות בגישור על דעות ועמדות שונות ובמצאת הליבה המשותפת לבני האדם. ■

"במהות - מרכז לאמנות עם משמעות"
מבית אקרופוליס החדשה

להתעורר אלמוג וטל

8.2
אלחנן 16 חיפה

מתוך האהבה למוזיקה ולפילוסופיה
נולד מופע חדש המשלב שירים בעברית ובאנגלית,
מופע שהוא דיאלוג פילוסופי מוזיקלי
של האמנים והקהל.
בואו להתרגש. בואו להתעורר.

אלמוג מודעי: שירה, גיטרה
טל ברונשטיין: שירה, קלידים

פתיחת דלתות: 20:30

תחילת מופע: 21:00

כרטיס: 45 ש"ח

מומלץ להירשם מראש

אקרופוליס החדשה הגיעה לפרדס חנה כרכור!

הסניף ממוקם ברחוב רבי עקיבא 15,
ממש על הוואדי הקסום.

התחלנו הרצאות, אירועים והיד עוד נטויה -
שווה לעקוב!:

< בטלפון 04-6992313

< באתר של אקרופוליס החדשה

< בפייסבוק -

@אור אקרופוליס פרדס חנה-כרכור

סיפור חוזר

יצרנו קשר עם "סיפור חוזר", פרויקט חברתי ייחודי המשלב הכשרה תעסוקתית לאנשים המתמודדים עם חסמים תעסוקתיים, דרך מכירה של ספרי יד שניה. שמחנו למסור להם ספרי פילוסופיה שיצאו לאור בהוצאת אקרופוליס החדשה ולהביא את סיפורם גם לכאן.

חניתה מטרני

צילומים:
סיפור חוזר

אתם מכירים את העיתון שלנו, אולי ביקרתם באחד הסניפים ואולי קראתם את אחד מספרי הפילוסופיה מההוצאה שלנו. המטרה שלנו היא להכיר את המורכבות ואת הייחודיות של כל אדם ושל כל תרבות, אבל לכוון אל מה שמאחד בינינו, ולא אל מה שמפריד. אנחנו מבקשים לתרום לקהילה ולהנגיש את הגישה הפילוסופית – לא רק בדיבורים אלא גם במעשים. לכן יצרנו קשר עם "סיפור חוזר", רשת חנויות הספרים

החברתית, כדי לקחת חלק ברעיון המיוחד שלהם וכדי למסור ספרי פילוסופיה מהוצאתנו לחנויות "סיפור חוזר" ברחבי הארץ. פניתי אל ניצן שירי, מנהלת המוצר והאחריות על ההיבט המסחרי של הרשת, כדי ללמוד יותר על הפרויקט המדהים הזה, המהווה מרכז הכשרה תעסוקתית עבור אנשים המתמודדים עם קשיים תעסוקתיים, ובו בזמן מקדם שימוש חוזר בספרים ומפיץ ספרים במחיר משתלם של 20 ש"ח בלבד.

ניצן שיתפה שרשת "סיפור חוזר" החלה לפעול לראשונה בשנת 2008 כחלק מקבוצת "שכולו טוב", העוסקת בהכשרה תעסוקתית בקהילה עבור אנשים המתמודדים עם חסמים תעסוקתיים. הפרויקט עצמו התחיל כעמדות מכירה קטנות שאותן תפעלו ותחזקו אנשים המתמודדים עם חסמים תעסוקתיים. כתוצאה מביקוש הולך וגובר לספרי יד שניה, התפתח הפרויקט לרשת חנויות ספרים חברתית המונה כיום 18 סניפים ברחבי הארץ, ועוד 500 עמדות למכירה והשאלת ספרים בבתי עסק, פרויקט ספריות השאלה בתחנות רכבת, אתר אינטרנט רחב היקף (www.rebooks.org.il) ואפילו נקודת מכירה בגירונה שבספרד. כל הספרים ברשת הינם ספרי יד שניה בעלות קבועה של 20 ש"ח לספר.

את הספרים מקבלים מאנשים המבקשים למסור אותם, בעיקר כאשר עוברים דירה או מרעננים

ספרייה. בתמורה, על כל ספר שנמסר נותנת הרשת שובר הנחה של 5 ש"ח לרכישת ספרים בחנויות הרשת. הביקוש לספרים גדול – והוא גדל והולך. בשנת 2018 נמכרו 230 אלף ספרים, ובשנת 2019 צפויים להימכר 300,000 ספרים.

הייחודיות של פרויקט "סיפור חוזר" טמונה בהכשרה ובליוי למקבלי השירות בחנויות. "סיפור חוזר" פועל על פי מודל מקצועי תעסוקתי – "מודל היחידה המשלבת" שפותח ב"שכולו טוב" בשיתוף משרד הבריאות. מודל זה מציע טווח רחב של אימון, הכשרה, פיתוח מיומנויות, הכנה לשוק החופשי, עזרה בהשתלבות במקום עבודה ופיתוח אופק תעסוקתי. האפשרויות השונות מתקיימות לבחירת מקבל השירות על פי רצונו וצרכיו האישיים, תוך ליווי מקצועי רציף. כל זאת, במטרה לסייע לאדם להשתלב בהצלחה בעבודה המתאימה לו ולהתמיד בה לאורך זמן. "סיפור חוזר" מייצר מרחב התנסויות תעסוקתיות בתוך הקהילה וחשיפה מלאה וישירה לעולם העבודה הפתוח.

בעתיד, אומרת ניצן, "סיפור חוזר" צפוי להתרחב לעוד ועוד חנויות, ובנוסף להתרחב גם לעולמות הספרים הדיגיטליים והספרים לשמיעה.

"סיפור חוזר" הוא פרויקט מעורר השראה, המגלם בתוכו ערכים חשובים, כגון מתן הזדמנות תעסוקתית שווה לאנשים עם מוגבלות, שמירה על הסביבה והנגשת עולם הספרות לכלל האוכלוסייה באמצעות מחיר הוגן.

ההגנה הטובה ביותר לבית שלך

"ביתך הוא מבצר"

כשכל הדברים הטובים עובדים ביחד

ייעוץ והתקנה של מערכות המיגון והנעילה
הטובות בעולם

כל המותגים תחת קורת גג אחת

הנחה לקבוצה של ארבע דירות ומעלה

לפגישת ייעוץ חינם

054-8808558 ★ 09-832-5005

מאחלת לכם חורף חמים ומואר, מלא
ביופי, במילים של חכמה ובמחשבות
על טוב.

לרכישת ספרי "אקרופוליס החדשה":

www.newacropolis.org.il

לפרטים נוספים אודות "סיפור חוזר":

www.rebooks.org.il

השנה תרמנו לשבע חנויות "סיפור
חוזר" ברחבי הארץ 140 ספרים מספרי
הפילוסופיה שלנו - "שאלות מהחיים",
"מחשבות", "חכמה מבעד לעדשה",
"רפואה לגוף ולנשמה", "דרך האושר"
- הפילוסופיה החיה של סוקרטס,
"הזעם ההירואי", "פרסאוס לוחם
השלום", "הדרך לחכמה הפנימית",
"אחרי הנפילה - ההיסטוריה נמשכת",
"ריכוז והתעוררות פנימית".

פילוסופיה כדרך חיים קרוב יותר ממה שזה נראה

פילוסופיה כדרך חיים
קרוב יותר ממה שזה נראה

תכני הקורס:

- 1. דע את עצמך**
אתיקה והמבנה של האדם
פילוסופיה כדרך חיים: התייב לשנינו פנימי, רמת ההכרה הקיימת באדם על פי מורשת המזרח והמערב, חיים איתם.
- 2. המינר הפנימי**
מחכמת הודו העתיקה
המלחמה בין האני האנושי לאני החייתי, לפי ה"האגוה" - ספר החוכמה של הודו העתיקה. גלגולי נשמות; דהרמה; קארמה; יוהי המעשה הנכון והדרך להגשמתו.
- 3. בודהיזם**
והדרך לשחרור עצמי
ה"דהאמאפארה" - תורתו של בודהא; האפשרות לנביתו בין מצאות לאשליה, כדי להשתחרר מוסבל.
- 4. המיסטריזם של טיבט**
לשמוע את קול הדממה
ההורות לאנשים בדרך על פי הבודהיזם השיטתי; כיצד להסתכן למטע הרוחני וניצד להתגבר על המכשולים הניצבים בדרך?
- 5. התעוררות הנשמה**
כלים לחיים מהעולם העתיק
השט והנהלה על פי אריסטו; האמן, האותב והפילוסוף - דרכים שונות להמקרב ליופי ולאחרות על פי פלטינוס.
- 6. פילוסופיה ומיסטיקה יהודית**
סמלים וחכמת הקבלה
רעיונות מנבגי הרמב"ם ומתורת הקבלה;

קורס המבוא לגישה פילוסופית לחיים נוגע בשאלות מהותיות ועמוקות ומעניק מבט רחב על האדם, המזרח והמערב. במהלכו, נכיר ונלמד מושגי יסוד מהחכמה העתיקה של תרבויות שונות, כמו גם כלים פרקטיים ליישומם בחיי היומיום. הקורס כולל סמינר תרגילים חוויתיים.

מועדי פתיחת הקורס בסניפים:

חיפה	יום א'	19.1
כרמיאל	יום ב'	20.1
פרדס חנה כרכור	יום א'	26.1
כפר סבא	יום א'	2.2
תל אביב	יום א'	9.2
ראש"ל	יום ד'	12.2
ירושלים	יום ד'	12.2
קריית	יום ג'	31.3

* כל ההוצאות מתקיימות בשעה 20:00

* בשבועות שלפני פתיחת הקורס יתקיימו

מפגשים פתוחים בכניסה חופשית.

לפגשים פנו לסניף הקרוב אליכם.

פרטים על הקורס באות:

www.newacropolis.org.il

הסתל כשעל אל הבלתי נראה ומשמעות עץ החיים.

סמינר תרגילים חוויתיים

הודמנות לחוות ולתרגל באופן מעשי את העיונות המרכזיים של הקורס.

7. יעד וסדר פנימי

מחכמת מצרים וסין
המיתוס המצרי של משפט הלב, ועקרון הימאט" - מימוש היעד כביטוי של צדק, והמנויה וסדר חברתי על פי כתבי קונפוציוס.

8. להיות שייר

האומג של האדם במזרח המודרני
פוליטיקה כמדע וכאומנות של חינוך והנהגה: מה הפך מרחב אנושי לקרקע פורה לאבולוציה? התפקיד והחשיבות של החברה.

9. האור בקצה המערה

התעוררות האדם על פי אפלטון
היצאה מחושך לאור על פי משל המערה של אפלטון; תפקיד הפילוסוף בחברה; לשאול את השאלה הנכונה - המדיטיקה של סוקרטס.

10. צדק חברתי

אתיקה של שלטון ומחברות
שיטות משל על פי אפלטון והאומג של הממלכה; איך לאגן בהמוניה את מנהג העיר והמחברות?

11. תוכנית ומסמכות

חינוך להתפתחות האדם
תפקידים מסורתיים במחברות עתיקות - הילדות, הגברות והחוקה; בדרך למסמכות; חריכות, שבטית, חריכות מיסטיקה וחריכות מאגית.

12. איך הגענו עד הלום?

התפתחות האורות והחברות

העתיקה ועד ימינו
איך נוצרה החברה המודרנית? תהליכים חברתיים לאור ההיסטוריה; דעיס לצירית מברה פילוסופית; דום הסטואיקנים וביט הספר של פתגורס.

13. כשמינות והיסטוריה נפגשים

לחיות את המיתוס
היכרון והיסטוריה; מיתוסים כצופן של אמיתות נסתרות; זמן כרוולוגי, זמן קדוש וזמן מיתי; כיצד המיתוס מעיע את ההיסטוריה?

14. ההיסטוריה מזדוה

המחזוריים בגלגל החיים
החוק הטבעי של המחזוריים; מחזורי הזמן על פי ההירואיס ועל פי אפלטון. האמריס וההודמנויות של העידן הנוכחי.

15. גורל האנושי

מטע התפתחות ההכרה
ההיסטוריה כמטע של מודעות והתפתחות; הגורל האנושי המשוקף והתקיד האדם בתונו.

16. ניצוץ הודמנות באדם

קארמה ומימוש הפוטנציאל האנושי
שבעת מיטורי הקיס; המיתוס של פרומתיאס והאש המנטאלית; השלב האבולוציוני הא של האדם.

17. המטע הפסירלי

איפה אומנו ולאן ממשיכים
סינמה של העיונות המרכזיים ומבט אל המשך הדרך.

5/1

ריכוז והתעוררות פנימית

סדנה חוויתית לפי הבודהיזם הטיבטי.
בתרבויות החכמה ריכוז הוא כלי מרכזי
בפיתוח הכרה, שליטה ואושר.
סדנה על הריכוז ופיתוחו בחיים – הרצאה
ותרגול מן הספר "ריכוז והתעוררות פנימית".

יום א', 5/1 20:00
סניף כרמיאל

21/2

אקולוגיה רוחנית

תפיסות פילוסופיות רבות מדברות על כך שהשינוי
שאנו רוצים לראות בעולם חייב להתחיל מהשינוי
שאנו עושים בתוכנו. מפגש המדבר על מערכת
היחסים המופלאה והבלתי ניתקת שבין האדם
והעולם, ומדוע גורלנו שזור זה בזה.

יום ו', 21/2 17:00
סניף קריות

3/1

מזון לגוף ולנשמה סדנה חווייתית

הסדנה תעסוק באופן בו אנו מזינים את הגופים השונים
בתוכנו – החל מהגוף הפיזי, הרגשי ועד לרוח והנשמה.
המפגש יכלול הרצאה ושיח, וארוחה קלה בה נתרגל
עקרונות של אכילה מודעת.

יום ו', 3/1 10:00 סניף ירושלים

21/12

באנו חושך לגרש?

בערב שבו הלילה הוא הארוך בשנה, נחקור ביחד
איזו הזדמנות לעבודה פנימית מאפשרים לנו
מחזורי הטבע? מדוע אנו נוטים לברוח מהחושך
וכיצד הוא קשור סמלית למסתורין ולבלתי נראה?

מוצ"ש, 21/12 20:00 סניף פרדס חנה כרכור

אמנות האושר

האם אושר אמיתי הוא עניין של מזל ונסיבות? הרצאה
בהשראתו של הדלאי לאמה, שבחמתו וניסיונו
מכוון אותנו להתקרב אל מעיין האושר הפנימי.

יום א', 19/1 20:00 סניף כפר סבא

יום ב', 20/1 20:00 סניף ראשלי"ץ

אירועים נבחרים בסניפים ברחבי הארץ

19/1

בודהיזם והתרופה לסבל האנושי במאה ה-21

כולנו רוצים להיות מאושרים, לאהוב, לשמוח
ולבחור בטוב. בואו לשמוע על הפילוסופיה
של הבודהיזם, פילוסופיה עתיקה המציעה
תרגול של אהבה, חמלה ומודעות עצמית,
שבכוחן ללמד אותנו על ביטחון ועל אושר.

יום א', 19/1 20:00
סניף תל אביב

מלחמת בני האור בבני החושך

סיפורו של הארי פוטר הוא מיתוס גבורה, מיתוס המספר על מסעו של ילד רגיל שהמפגש שלו עם עם רוע ועם חוסר צדק מניע אותו למצוא בתוכו את הערכים האנושיים הנצחיים של הטוב והאמת, ולפעול להגשמה שלהם בעולם.

יסמין פיאמנשה
שמיר, מכון טריסטון
לאמנות*

עיצוב: שירה משולם
חזקיה, ענבל בורד,
ליטל כספין

תרבות

* חברי מכון טריסטון הינם תלמידים באקדמיה החדשה, אמנים מקצועיים וחובבי אמנות, המאמינים שאמנות ששורשיה נמצאים באהבה ובחכמה תעורר אהבה וחכמה גם בליבותיהם של הצופים והמאזינים לה.

נוספים מופקים עד היום והופכים גם הם לשוברי קופות מיד עם צאתם לאקרנים. בנוסף, הפך עולמו של הארי פוטר כר פורה למחזות, סרטים, כתיבת מעריצים ואינספור מוצרים, תחפושות, תלבושות ומשחקים הנושאים את שמו.

מה יש בהארי פוטר אשר שובה את דמיונם של קוראים רבים ומגוונים כלכך? מה יש בסיפור, המסוגל לגעת גם בילדים צעירים וגם במבוגרים,

הספר "הארי פוטר ואבן החכמים", שיצא לאור בשנת 1997, הפך להצלחה מיידית. הוא סימן את ראשיתה של סדרה בת שבעה ספרים, אשר תורגמה ללמעלה מ-60 שפות בכל רחבי העולם, ונמכרה ביותר מ-450 מליון עותקים.

בעקבות הצלחת הסדרה הפכו הספרים גם לסרטים שוברי קופות.

ההתלהבות סביב הספר אינה שוככת גם 20 שנה לאחר צאתו לאור, וסרטים

במיליוני אנשים המגיעים ממדינות שונות ומרקעים שונים?

העלילה בקצרה

סדרת "הארי פוטר" מספרת את סיפורו של הארי, ילד המתחיל את הסדרה כשהוא בן 11. הוא חי אצל דודיו, ואלו מספרים לו כי הוריו נהרגו בתאונת דרכים כשהיה תינוק. הוא חי בתנאים עלובים ומשפילים, אך בגיל 11 הוא מקבל מכתב המבשר לו כי התקבל לבית ספר יוקרתי לכישוף ולקוסמות. מתברר להארי כי הוא נצר למשפחת קוסמים, וכי הוריו נרצחו למעשה כאשר לחמו בקוסם האפל וולדמורט, שניסה להשתלט על קהילת הקוסמים. הארי מצטרף לבית הספר, פוגש שם חברים נאמנים ומגלה כי המלחמה עם הלורד וולדמורט ותומכיו אוכלי המוות עדיין נמשכת. לאורך הסדרה מתפתחת דמותו של הארי פוטר, והמלחמה מול הלורד וולדמורט הולכת ונעשית מוחשית ועוצמתית יותר. בספר האחרון בסדרה מכריע הארי פוטר את הלורד וולדמורט ומשיב לעולם הקסם את השלום והטוב שאפיינו אותו בעבר.

ד'אנר הפנטזיה האפית

סדרת ספרי "הארי פוטר" שייכת לד'אנר הפנטזיה האפית. זהו תת-ד'אנר בתוך ד'אנר ספרות הפנטזיה, המתרחש בעולם המקביל לעולם שלנו. זוהי ספרות שהיא אפית באופייה, כלומר מתארת עלילות רחבות היקף, ובדרך כלל עוסקת במאבק בין הטוב ובין הרע. כל ספר בד'אנר בונה עולם שלם משל עצמו, עם אפיונים

פנטסטיים כמו פיות, גמדים, כישוף ומסעות.

הגיבור או הגיבורה בד'אנר הפנטזיה האפית הוא בדרך כלל יתום, ובעל כישורים יוצאי דופן שהוא אינו מודע להם. במהלך הסיפור מגלה הגיבור את עברו ומבין כי יש לו ייעוד בעולם. הדרך להגשמת הייעוד כוללת פעמים רבות מפגש עם מורה דקן וחכם, אשר מספק לגיבור עזרה ועצה.

מול הגיבור עומדת דמות של רשע אשר מאיים על הגיבור ועל עולמו, והמוטיב החשוב ביותר בד'אנר הוא המוטיב של ההבחנה בין טוב ורע, והבחירה בטוב אשר דורשת מאמץ, כאב, קורבנות אישיים והליכה נגד הנוחות האישית – אך בסופו של דבר הבחירה בטוב היא זו שמטה את הכף ומצילה את עולמו של הגיבור.

מיתוס הגיבור

משחר היותו, יצר האדם מיתוסים. כבני אדם אנו יצורים המחפשים משמעות, ולכן יש לנו סיפורים המאפשרים לנו למקם את חיינו במערכת רחבה יותר, ומעניקים לחיינו ערך ומשמעות. המיתולוגיה מאפשרת לנו לחיות את חיינו בעוצמה רבה יותר. תפקידה הוא לעזור לאנשים למצוא את מקומם בעולם ואת הכיוון האמיתי שלהם. כיום משמשת המילה "מיתוס" לציין דבר שלא היה ולא נברא. אך בעולם העתיק, מיתוס היה אירוע שבמובן מסוים קרה פעם אחת, אך למעשה הוא שב וקורה כל הזמן: מיתולוגיה היא צורת אמנות המביעה ערכים שהם על-זמניים.

מיתוס לא מעניק לנו מידע היסטורי אמיתי – אלא תובנה חדשה על המשמעות העמוקה ביותר של החיים. הוא גורם לנו לשנות את דעותינו ורגשותינו, מעניק לנו תקווה ומאפשר לנו לחיות חיים מלאים. מיתוס הוא למעשה מדריך לחיים. כאשר אדם חי את חייו כשהוא מחובר למיתולוגיה ולמשמעות שהיא מעניקה, מציאות חייו יכולה להתעלות מעל למשמעות היומיומית שלו, והאדם יכול לחיות את חייו בהתלהבות, בהתעלות ובעומק.

בספר "הגיבור בעל אלף הפנים" מאת ג'וזף קמפבל חקר המחבר מיתוסים מעשרות תרבויות קדומות, ולאור מחקרו הוא טוען כי קיימת תבנית אחת ויחידה של מסע-גיבור, וכי דפוס מכונן זה משותף לכל תרבויות העולם, ומתבטא במיתוסי הגבורה השונים שלהן. מיתוס הגיבור מופיע באחידות כה רבה במיתוסים של תרבויות העולם, עד כדי כך שקמפבל מכנה אותו "המונו-מיתוס" – המיתוס האחד, זה שמתבניתו נגזרים כל המיתוסים וכל מסעות הגיבורים, בכל התרבויות.

חקר המיתוסים מצביע על הצורך המהותי של האדם במיתוס הגיבור. מיהו הגיבור על פי המיתוסים? לאו דווקא זה שיש לו כוחות על-טבעיים, אלא זה שנוטל את היוזמה, ובכך הוא הופך לגיבור. הוא משלים בכוחות עצמו משימה שנראית בלתי אפשרית, בכוח רצונו ואמונתו. אם נעביר את שפת המיתוס לשפת הפסיכולוגיה, הרי שמיתוס הגיבור מלמד את הקוראים כי משימתו הראשונה של הגיבור היא

לפרוש מזירת העולם החיצוני אל עולם השפעות הנפש, שהוא משכנם האמיתי של הקשיים (הקשיים שעליהם מסופר במיתוס, אותם "דוקונים" שהגיבור הדמיוני צריך להביס). דרך הניצחון של הדמות המיתית לומדים הקוראים כי עליהם לברר את הקשיים, להשיב להם מלחמה ולכבוש אותם.

הגיבור הוא אותו גבר או אותה אישה שהצליחו לגבור על מגבלותיהם האישיות, ומכיוון שלמדו כי אפשר לבחור להתגבר על הקשיים, הם יכולים לחיות חיים בריאים, חופשיים, חיים של בחירה חופשית ושל מימוש הפוטנציאל האנושי שבהם.

הארי פוטר כגיבור

דמותו של הארי פוטר כגיבור מובנית ראשית כול על ידי כך שהארי הוא ילד רגיל. אדם פשוט, ממש כמונו. אלא שמה שאיננו רגיל בו, הוא ההתעוררות שלו לערכים של צדק, טוב ואמת. הערכים הללו נמצאים כולם בתוכנו, מעצם היותנו בני אדם ובנות אדם – אך אצל רובנו הם מצויים במצב גולמי, מצב פוטנציאלי שטרם יצא מהכוח אל הפועל. המפגש של דמות הגיבור עם חוסר צדק, עם רוע, עם שקר – מניע אצלו תהליך של היזכרות באותם ערכים נצחיים, התעוררות אל רוח האדם והגשמה שלה בעולם.

אל מול הרוע ניצב הטוב, אל מול חוסר הצדק ניצבת האמת, אל מול הפחד ניצבת האהבה ואל מול המוות – ניצבים החיים.

הארי הוא ילד רגיל, שכל מבוקשו היה לחיות חיים רגילים, ללמוד בבית

התכונה החשובה ביותר של הגיבור, זו המגדירה אותו בכל המיתוסים המכוננים של העולם: ההבנה כי אי אפשר לחכות שמישהו אחר יעשה את העבודה עבורנו

מקום טוב

כיתות ואולמות להשכרה

מקום טוב הינו מרכז להשכרת כיתות ואולמות למגוון פעילויות:

הרצאות, הדרכות, טיפולים, קורסים, חוגי תנועה, אירועים קטנים.

מרכז צעיר ודינמי באווירה מיוחדת ומקצועית, הממוקם בלב תל אביב.

סלון 7 ת"א | 054-2407222
www.makomtov.org.il

- מגוון כיתות ואולמות
- לובי וקפיטריה
- מחירים אטרקטיביים

- שירות אדיב ונעים
- חנייה נגישה

פלמינגו היא חברת פתרונות תוכנה מבית "אקופוליס" החדשה בישראל" המספקת מערכות ניהול מידע מתקדמות מאז 2016.

המומחיות שלנו היא בהבנה העמוקה של הצרכים והתהליכים בעסק שלך, ובמתן מענה מותאם בדיוק למידות שלך בזמן קצר מבלי להתפשר על האיכות.

צוות המומחים שלנו כולל מנתחי מערכות, מתכנתים ומנהלי שרתים העובדים יחד כדי לתפור את החליפה המושלמת עבור העסק שלך, תוך מתן דגש של מקצועיות, אמינות ואנושיות.

פלמינגו פיתוח מערכות בע"מ

לפרטים נוספים :

אלי מטרני | 054-4714199 | eli@flamiingo.com

חכם במיוחד או אפילו טוב באופן מושלם. אבל האתיקה האנושית הנולדת בו, ובמיוחד הבחירה בטוב – שאיננה בחירה חד פעמית אלא בחירה שהארי נאלץ לעמוד מולה שוב ושוב, ולבחור בכל פעם באפשרות הפחות נוחה, אך הנכונה והצודקת – היא זו שהופכת אותו לגיבור.

סיכום

בוודאי קיימות סיבות רבות מדוע הפך הארי פוטר לגיבור אהוב כל כך על ילדי העולם. אך לטעמי, הסיבה העמוקה מכול היא אותה כמיהה נשנה לצדק, לאמת ולטוב; וכאשר אנו – ואין זה משנה אם אנחנו בוגרים או ילדים – פוגשים סיפור המבטא את הערכים האנושיים המהותיים האלה, הוא מהדהד בנו גם מבלי שנדע להסביר מדוע. אנו נמשכים אליו, מזדהים איתו והוא מאפשר להכרתנו להתעורר לרבדים אנושיים גבוהים, להתעלות אל מעבר ליומיומי ולחוש את הגיבור שבתוכנו, פועם ומבקש את הצדק, מבעד לאלפי השנים שחלפו מאז סופרו המיתוסים הראשונים. ממש כאילו היינו ילדים היושבים סביב מדורה ומאזינים לזקן השבט או לשמאנית, המספרים לנו על הטוב והנכון בעולם. ■

הספר ולבלות עם חבריו. אלא שבאשר מתגלה להארי דבר קיומו של קוסם האופל וולדמורט, מתעוררת בתוכו התכונה החשובה ביותר של הגיבור, זו המגדירה אותו בכל המיתוסים המכוננים של העולם: ההבנה כי אי אפשר לחכות שמישהו אחר יעשה את העבודה עבורנו. אנחנו אלה שצריכים לקום, לוותר על חיינו הנוחים ולפעול למען מה שיש לפעול – למען הטוב, למען הצדק.

כמעט בכל ספר בסדרה מנהל הארי שיחות עם דמבלדור, המנטור הזקן והחכם שלו, ובהן הוא מבקש מדמבלדור לוותר על הקרב ולשוב לחייו הרגועים. אך ממש כמו ארג'ונה הגיבור במיתוס ההודי העתיק "הבהגוד גיטה", המבקש עצה מקרישנה החכם, ממש כמו בילבו באגנס בספר "שר הטבעות" המבקש עצה מגנדלף החכם, גם הארי מבין שאין לו ברירה אלא להילחם. הרוע הגיע לפתחו, וגם אם הוא מרגיש שהוא לא חזק מספיק, לא ראוי מספיק, או לא מסוגל, עדיין הוא זה שצריך להילחם כי אין אף אחד שיכול לעשות זאת במקומו.

גבורתו של הארי אינה נמדדת בערכים חיצוניים; הוא איננו חזק במיוחד,

גבורתו של הארי אינה נמדדת בערכים חיצוניים; הבחירה בטוב – היא זו שהופכת אותו לגיבור.

בהצלחה בכישלון הבא

עפרה בהרב

עיצוב: שי פארן,
עפרה בהרב

סיפור אמיתי על כישלון בדרך, ועל האופן שבו
האומץ לשהות בתחושת הכישלון חושף שאלות
שמזכירות מה חשוב באמת...

לא שלא נפלתי
קודם. נכשלתי
בעבר, וחלק
מהכישלונות היו
כואבים וצורבים.
אבל משהו
בכישלון הספציפי
הזה, היה מהדהד
מאחרים.

לפני שבע שנים עבדתי בעבודה נפלאה, לפי פרמטרים רבים. היתה לי משכורת יציבה וטובה, בוסית שסמכה עלי ונתנה לי חופש אדיר בתפקידי, חברים ועמיתים שפרגנו ושאהבתי לעבוד איתם, שעות גמישות... אבל שני דברים היו חסרים - התלהבות ואתגר. מה שהתחיל כעבודה מאתגרת שנתנה לי חופש להמציא וליצור, נכנס לשגרה מעייפת וסדורה, שלא היתה בה שום התחדשות ושכל מה שהגיע לפתחי - כבר היה מוכר וידוע ולא הרגשתי שאני ממש מחכה ליום ראשון, כפי שקרה לי לא פעם בחיי. החלטתי שאני אוזרת אומץ ומנסה להתקבל לאחת מהמסגרות היוקרתיות לאנשי חינוך, ויחד עם עוד מאות (אם לא יותר) אנשים מוכשרים ומוצלחים, מנסה להגיע ולהתקבל לשנתיים של חממה מופלאה, שבה אוכל להמציא, ליצור ולהתרענן.

ידעתי שהמיון לא יהיה קל. ידעתי שמדובר בכמה חודשים טובים של שלי מיון, בהם ינפו הרבה אנשים מוצלחים מהיעד הנכסף, ושעומדת לפני תחרות קשה.

עברתי שלב אחד בהתרגשות ופליאה, ועוד שלב, ועוד. ובהמתנה לתוצאות המיונים - ממש לאחר השלב האחרון, כשכבר מעטים נפגשו איתי ב"קו הגמר" - הייתי מתוחה ומרוטה, וכל בוקר עם היכנסי לתיבת המייל אחז אותי חרדה והתרגשות בו זמנית.

התלוו לכן מסרים מהסביבה שאמרו ש"מוכשרת כמוני - ברור שתתקבל", ו"אם את לא תתקבלי - אז מי כן?!",

ובכל זאת - התשובה השלילית, המנומסת להפליא, הגיעה.

חייכתי, שידרתי החוצה ביטחון מהול בעצב, אך בתוך תוכי - כישלון גדול נפער. בור של ריק, של פחד, של חרדה, של "מה עכשיו?".

לא עזר שידעתי שסטטיסטית הסיכוי שלי היה נמוך ולא הרגיעה התמיכה שמיד באה מסביב ש"בכל מיון יש טעויות", ו"זה לא אומר עלייך כלום". ידעתי שזה לא אומר עלי כלום - ובכל זאת הרגשתי שנפלתי, נפלתי חזק, וזה כאב.

לא שלא נפלתי קודם. נכשלתי בעבר, וחלק מהכישלונות היו כואבים וצורבים. אבל משהו בכישלון הספציפי הזה, היה מהדהד מאחרים. היום, שנים לאחר מכן, אני מבינה שהכישלון הזה היה אכזר, אבל גם צפוי מראש, כמו חבר קרוב שכשאתה פוגש אותו אתה רואה את עצמך, ולאו דווקא ברגעים הפוטוגניים יותר...

הרומן שלי עם הכישלונות רק החל, ולא ידעתי אז עד כמה הוא יהיה בעל ערך.

כשהבנתי שאני לא מתקבלת לתכנית הנכספת, עברתי לנהל בית ספר ומאחר והיה זה בית ספר שונה בתוך עולם החינוך (של מחוננים ומצטיינים, וכזה שתכנית הלימודים בו מאוד מאוד גמישה) הרגשתי מהר מאוד את ההתלהבות, האתגר והקושי שמאוד חסרו לי בתפקידי הקודם.

אבל משהו בתחושת הכישלון לא הרפה, והיה לי ברור שזו חוויה שצריך ללמוד לעבוד איתה נכון.

על הפחד הגדול מכישלון

מאז שאנחנו קטנים אנחנו מפחדים להיכשל. אנחנו לומדים להשוות את עצמנו לאחרים (החל מהציורים התלויים על הלוח בגן, דרך המורה שמציינת את הכתב הכי יפה ועד לרשימת הציונים הכיתתית) ואנחנו מבינים שיש קולות חיצוניים שמעריכים אותנו ואת התפקוד שלנו, אל מול אחרים.

אף אחד לא זוכר שכשהוא למד ללכת - הוא למד מנפילה חוזרת ונשנית איך לייצב עצמו, ואיך להצליח שוב ושוב לעשות את הצעד הראשון. תארו לכם שאחרי הנפילה הראשונה היינו מחכים שנגדל מספיק כדי לנסות שוב...

אבל את הנפילות הקטנות, בין חברים ובין הקרובים לנו, אנו זוכרים היטב. אנחנו זוכרים את המבט ואת המשפט שנצרכים בנו עמוק עמוק, וגורמים לנו לרצות להימנע ככל האפשר מלחוות את זה שוב. לכן, אנו מעדיפים להיראות טוב, מאשר להיות אותנטיים ולא מושלמים.

היעדר האמפתיה למצבי קושי וכישלון, שהם כל כך טבעיים כשאנחנו פעוטות, וכל כך קשים ככל שאנחנו מתבגרים, עולה בקנה אחד עם העולם החברתי והחינוכי שבו אנחנו נמצאים. אנו רואים יותר ויותר ילדים (וגם מבוגרים), בעיקר בעידן הרשתות החברתיות, שעסוקים בתדמית שלהם ופחות לומדים כיצד לשתף, לפתוח את הלב, לתקשר קושי או להביע כאב. הכל בלחיצת כפתור של "לייק". אחוזי החרדה והדיכאון

בקרב בני נוער וילדים מגיעים למספרים אימים, וכמורה וכמנהלת אני עומדת יותר ויותר מול משפחות והורים שפשוט לא יודעים מה עובר על הילד ואיך אפשר להגיע אליו...

הכל השתנה מסביב, השפה היא אחרת, הכלים שונים, ורק דבר אחד לא השתנה - הצורך שלנו להשתייך. הצורך שלנו באהבה.

אנחנו יוצרים סביבנו מגננות וחומות בצורות, רק כדי שלא יחדרו פנימה זרזיפי חוסר בטחון ותחושת אפסיות. אנחנו גדלים להיות עם מי שחושב כמונו, שנראה כמונו, שלא מעמת אותנו עם עוד דעות ומחשבות; אנחנו עוסקים במה שאנחנו טובים בו, לא מעזים (לרוב) לפתוח הכל ולהתחיל מהתחלה במשהו לא מוכר ולא ידוע; אנחנו בונים מרחב שבו נוכל להיות מי שאנחנו כבר, בלי להעז לבדוק מי אנחנו יכולים להיות...

הצורך בבטחון כל כך טבוע בנו, אבל האם אנחנו עוצרים לשאול את עצמנו בדרך - אם זה באמת מה שאנחנו רוצים? האם זה באמת מי שאנחנו?

לצלול לעומק הכישלון

באחת מחוויות המשבר שחווייתי בעבר התקוממתי כשכולם אמרו לי ש"הזמן מרפא", ושעוד רגע המחזור יחלוף ויגיע עידן חדש... אני הייתי בתוך הכאב, והוא צרב, כאב ולא הירפה. רציתי פתרון, רציתי שמישהו ייקח אותי ביד ויוביל אותי מחוץ לגוף, מחוץ לזמן, מחוץ לרגע הנוראי הזה, שנראה כאילו נמשך כנצח.

בודהא דיבר על הסבל שיש בחיים, ועל כך שהסיבה שבגללה אנו חווים סבל היא שאנחנו קשורים למופעים הזמניים של החיים – אנחנו מגדירים שמחה ועונג כאשר אנחנו אוהבים ונאהבים, כאשר אנחנו משיגים מה שרצינו, כאשר אנחנו בעלי רכוש שמשמח או מרגש אותנו.

אבל מה קורה כשאלה משתנים או מתפוגגים?

אני מניחה שכמוני, עוד אנשים מתאהבים וברגע שההתלהבות פגה והחיים "קורים", עולים הקשיים שבחיים משותפים, שהם לא כאלה רומנטיים ומפעימים. ואז, ברגעים האלה, אנחנו צריכים לתרגל את המחויבות, את החיבור, את האהבה ואת החמלה בתוכנו.

ככל שהצרימות והאירועים הללו, שקשים לנו, קטנים ומזעריים, כך קל לנו להתעלם מהם, לדלג מעליהם ולהמשיך הלאה. אבל מתישהו, באיזה רגע בחיים – הם מצטברים ומצטברים, עד שאנחנו חייבים לעצור.

הכאב והסבל שלנו גדולים כל כך שאי אפשר עוד להמשיך וללכת כאילו כלום לא קרה.

לפעמים אנחנו מבינים שאנו נמצאים בסבל כי לאורך זמן אנחנו לא שמחים (כדוגמת העבודה בתחילת המאמר). אבל לפעמים קשה לנו להבחין בסבל, כלפי חוץ נראה שאנחנו ממש ממש בסדר, ואז השיעור מופיע בתור "בור"

גדול שאנחנו נופלים לתוכו, "מכה" קשה של החיים שמחייבת אותנו לעצור ולראות מה קרה.

השהייה והיכולת שלנו להסכים לפגוש בכישלון, בכאב, בהחמצה הזו שלנו – הן האתגר, זהו השיעור. שם אנחנו צריכים לגלות אומץ! לא בכך שלא נפחד מהכישלון – אלא בכך שנתעמת עם הפחד הקמאי הזה וניפגש עם הכישלון שלנו פנים אל פנים.

"יציאה למסע רוחני, כמוה כעלייה לסירה קטנה והפלגה אל רחבי האוקיינוס בחיפוש אחר יבשות לא נודעות. עם התרגול בלב שלם מגיעה ההשראה, אך במוקדם או במאוחר נפגוש גם בפחד. כשנגיע לאופק, כך אנו סבורים, ניפול מקצה העולם. כמו כל מגלי העולם, גם אנחנו נמשכים לגלות מה מחכה שם, בלי לדעת עדיין אם יש לנו האומץ לעמוד בפניו." (מתוך: "כשהדברים מתפרקים", פמה צ'ודרון, הוצאת פראג).

להיכשל ולהעז לספר לחבר'ה

זה דבר אחד להיכשל ולעשות את התהליך הזה עם עצמי, להרים את עצמי למעלה ולהמשיך ולתפקד, אבל זה דבר אחר לגמרי לחלוק בכישלון עם אחרים.

כשהחלה תופעת ה-MeToo ועלו ברשתות שיתופים רבים על חוויות של פגיעות מיניות (על הקשת הרחבה שבהן), שיתפתי גם אני באירוע קטן אך קשה מתקופת האקדמיה – הטרדה שחוויתי ממי שהיה מנחה התזה שלי.

זה היה אירוע קטן ושולי ביחס למה שעלה אז לשיתוף, אבל דווקא בגלל שלא היה דרמטי כל כך – עבורי היה זה שיעור גדול מאוד – לא לקחת את הבושה עלי.

לא לראות באירוע הזה כ"כישלון" שלי (כפמיניסטית עירנית שתמיד רואה הערות והטרדות כאלה למרחקים, והפעם פספסה, ובענק, הסתובבתי עם הרבה הלקאה עצמית ותחושת כישלון) אלא לראות אותו בתוך הקשר, ולא פחות מכך – לראות בכאב יכולת להרחיב את הלב, לחבר ולהתחבר לכאב של נוספות ונוספים. היכולת להיפתח ולשתף, להודות בכישלון, בפגיעות ובאכזבה, ולספר על כל אלה בגאווה ובאומץ – היתה חוויה מפעימה ומיוחדת ובאופן מבלבל – מחזקת מאוד.

לעומת אירועי כישלון הקשורים בקריירה ובלמודים, כאן תחושת הכישלון היתה אישית, פנימית, רגשית ונפשית. זה לא היה עניין של מה בכך (וזה מקור כוחם של שיתופי #MeToo) לשתף אנשים שאני מכירה וגם כאלו שלא בדבר כל כך אינטימי, אבל היה כוח ממגנט וחזק לקרוא שיתופים (שחלקם לא היו פשוטים כלל), לראות ולחוות ש"את כמו כולם".

כשמשותפים אותנו בכאב ומספרים לנו על תהליך קשה שחבר/מכר עובר, אנחנו מיד מרחיבים את הלב, מקשיבים, מיעצים, מכילים. כמה קשה לנו לעשות את אותו הדבר עבור עצמנו. כשאנחנו מספרים לעצמנו על

תחושת ההחמצה או הכישלון – מיד עולים ההלקאה העצמית והאשמה, אי ההצלחה ואי המסוגלות.

חלק מלספר על הכישלון שלי ולשתף בו אחרים – קשור ליכולת שלי לקבל גם חמלה, הכלה, הקשבה ומעל הכל – ליכולת שלי לתמלל ולשים את האירוע כפי שהוא "על השולחן", ולבחון אותו ממרחק מה.

לקבל באהבה גם את החלק החלש שבי, החלק הנזקק, הלא יודע... דווקא במקום שבו אני הכי קטנה וחלשה, במקום שאין לי מושג איך לצאת ממנו – דווקא שם, מהמקום הזה, לפתוח את הלב ולהכניס אחרים לחלל המורכב הזה.

מתוך אותה חוויה אישית, ומהיותי אשת חינוך, היה לי ברור שעל שיתוף בכישלונות צריך לדבר, לשתף, ובמובן מסוים – גם לחנך.

אחרי שנה שלמה שבה חקרתי עם תלמידיי (מחוננים, כך שהם לא מורגלים בכישלונות, ובוודאי שלא בשיתוף אודותם) את נושא הכישלון, נחשפתי לעולם שלם של ערבי "Fuck Up Night" – במהלך הערב עולים לבמה, מול קהל, אנשים מוצלחים, שהגיעו לעמדות בכירות או עושים תפקידים חשובים, ומספרים על כישלון מהדהד מחייהם או מעבודתם.

הם לא מתארים איך קמו ממנו, ולא איך הצליחו למרות הכל. הם מתארים את הכישלון בלבד, ואת התחושה שהוא הטביע. מדהים לראות איך ערב

אנחנו צריכים לגלות אומץ! לא בכך שלא נפחד מהכישלון – אלא בכך שנתעמת עם הפחד הקמאי הזה וניפגש עם הכישלון שלנו פנים אל פנים.

השאלה היא רק
- האם אפגוש
אותו כשאני
המומה וחבולה
מעצם הגעתו, או
יציבה וזקופה,
יודעת שהוא יגיע
ומוכנה לקראתו,
באהבה גדולה
ולב פתוח ורחב.

כזה, עם מאות אנשים, הופך להיות חלל אינטימי אנושי.

כפריקט סיום לקורס שלי, תלמידיי התבקשו להפיק "ערב כישלונות" שכזה. במאמץ כביר התלמידים גייסו חמישה דוברים (כמעט בלתי אפשרי לגייס אנשים שיספרו על כישלון!) ששיתפו בהתרגשות על חוויות הכישלון שלהם, ומה שנשאר באולם במהלך הערב היה לא פחות מאהבה והתרגשות.

לא משנה אם הכישלון היה משפחתי, אישי, מקצועי או חברתי - כולם - ילדים ומבוגרים כאחד - פגשו בו את עצמם.

כמה חסר לנו לשמוע איך הכישלון הוא טבעי, כמה הוא חלק מהדרך.

סרטי טבע מופלאים רבים מתארים איך בעלי החיים ממשיכים שוב ושוב, ללא עצירה, להיות מי שהם, ואילו אנו מתחבטים ומתלבטים ומשנים כיוון, מחפשים ללא הרף אחר הפתרון שיביא לנו את האושר.

ההתמדה והיציבות הם שני כוחות שבתרבויות שונות דיברו עליהם כמרכיבים הכרחיים בחיפוש של האדם אחרי מי שהוא, אחרי האושר.

יציבות איננה תקיעות, היא לא הישארות במקום. כדי להיות יציבים עלינו לנוע כל הזמן, כי הדרך משתנה

כל הזמן, אבל המטרה או הכיוון הם אחד. היציבות היא בדברים שחשובים לי, במקומות שבהם אני יכולה להיות יותר אני (ופחות מי שאני אמורה להיות, בעיני אחרים).

אלה הם המקומות שבהם אני צריכה להתייצב ואליהם לשאוף, ואז הכישלון נכנס לפרספקטיבה אחרת לגמרי.

כי מהו הכישלון אז?

במפתח הפנימי הכישלון הוא לא עצירה בקריירה או אי קבלה לתכנית נכספת, הוא גם לא אכזבה מאדם כזה או אחר או חוסר היכולת שלי לסלוח לאדם שפגע בי - הכישלון פירושו לא להיות נאמנה לעצמי, למה שחשוב לי, למי שאני באמת.

החיים יסחפו אותנו והשיעורים ימשיכו להגיע - אצטרך לפגוש את הכישלון פעם נוספת, גם בעתיד, זה ברור, זהו חוק טבע. החורף לא מפסיק בגלל שהפרחים פרחו באביב אחרי חורף קשה קודם.

השאלה היא רק - האם אפגוש אותו כשאני המומה וחבולה מעצם הגעתו, או יציבה וזקופה, יודעת שהוא יגיע ומוכנה לקראתו, באהבה גדולה ולב פתוח ורחב.

אני כאן.

הכישלון יגיע ואני אעבור בתוכו ודרכו.

ומה זה אם לא הצלחה. ■

פילוסופיה

צחי גליק

עיצוב: שירה
משולם חזקיה, ליטל
בספין, שי פארן

כשהדברים מתחברים

האם קיים מרחק אמיתי בין חלקי השלם? בין אנשים? בין סבא לנכדו? בין "כאן" ל"שם"? הסיפורים של כולנו מחוברים, ואם נצליח לפתוח את הלב נוכל לראות איך הדברים מתחברים.

הוא יוצא מהמעלית בקומת הכניסה. הוא כבר לא מסוגל לעלות ולרדת במדרגות. הוא מביט במראה הגדולה ומחליק איזה קמט בז'קט, מיישר את העניבה.

40 שנה עברו מאז מחנות העבודה והקור הנורא. 40 שנה מאז ההבטחה שהבטיח לעצמו שאם ישרוד, לא יהיה יום שיתפסו אותו בלי חליפה.

הוא יוצא מהבניין רב־הקומות הישן אל הטיילת הרועשת מקולות תלמידים צוהלים. שעת צהריים הגיעה. הלימודים הסתיימו. מפתח בית הספר הממוקם בסוף הטיילת זורם נהר של ילדים משוחררים מעוד יום מייגע על ספסל הלימודים. הם צעירים ורועשים, אבל הוא בקושי שומע.

אוזן אחת איבדה את השמיעה עוד שם, במחנות, כאשר חלה בדלקת ריאות שכמעט קיפחה את חייו. וכעת השמיעה באוזן השנייה נחלשת. כאילו שמיעתו מתכנסת אל תוך עצמה.

הוא מגיע לשערי בית הספר ואוסף משם ילד קטן. קצת שמנמן, קצת חולמני, בודד מאוד. שערו החום כבר זקוק לתספורת, ופוני כמעט מכסה את עיניו.

הם יוצאים מבית הספר לכיוון הבית. הדרך אורכת חמש דקות, אבל הם הולכים לאט. הוא במחשבותיו והילד בחלומותיו. לפתע הוא רואה סלע גדול על הדשא. הוא עוצר. מנסה להסביר לילד שהגרמנים ואחר כך הרוסים הכריחו אותו לסחוב על הגב סלעים

כאלה. הילד מסתכל בו באדישות ובמעט שעמום. "בסדר, סבא," הוא אומר וממשיך ללכת.

הוא רואה את נכדו מתרחק ממנו ופולט אנחה. הילד לא רוצה להקשיב. הוא לא מתפלא. אף אחד לא רוצה לשמוע. במשך שנים הוא ניסה לספר את הסיפור לעיתונים, לממשלה, לכל כתובת שרק יכול היה לחשוב עליה, אך נתקל במקרה הטוב בהתעניינות מנומסת ומאוסה.

אני הילד בסיפור הזה. האיש בחליפה הוא סבא שלי. לא עובר יום שבו אני לא מתחרט שלא הסתובבתי אליו. אל האיש שלי בחליפה.

כאשר כתבתי את הסיפור הקצר הזה לפני חודשים רבים, לא חשבתי שיש סיבה לפרסם אותו ברבים. זה רגע אישי, פרטי שלי. זה לא יכול לעניין אף אחד, וגם לא מעניינו של אף אחד – אמרתי לעצמי.

להפתעתי הרבה חבריי הקרובים שקראו את הסיפור חשבו אחרת. "זה על תקשורת אנושית," הם אמרו לי. "תכתוב על הקשבה."

כמי שלומד ומלמד פילוסופיה מזה שנים רבות באקדמיה החדשה, אני שב ונתקל במושג "נפרדות" כאתגר האנושי הקשה מכולם. מהי נפרדות? אפשר להגדיר אותה פשוט כחוסר הקשבה. למען האמת לא צריך ללמוד פילוסופיה כדי להבחין בביטויים של נפרדות בכל מקום שאליו נסתכל. כל

אחד מאיתנו יודע מהי האמת ובטוח שהשני טועה; כל אחד חושב שרק דרכו היא הנכונה ודרכו של השני תוביל אותנו לאסון וסכנה; כל אחד בטוח בסיפור שלו ומבטל את סיפורו של האחר כשטות מוחלטת, בלי היסוס ומחשבה. מה הפלא שבספרון קטן מהבודדים הטיבתי הנקרא "קול הדממה" מתוארת הנפרדות כ"כפירה הגדולה".

לא מזמן קראתי מחקר שמסביר שהרשתות החברתיות לא גורמות לנו לתקשר יותר זה עם זה אלא להפך, עודף המידע גורם לנו לאטום את עצמנו לכל סיפור שלא דומה לסיפור שלנו.

אם נסתכל על הפייסבוק, למשל, אנשים נוטים לאשר חברות למי שחושב כמוהם במגוון נושאים, וכל מי שמביע דעה אחרת פשוט לא יופיע בפיד שלהם. מה הפלא שהשיח הופך מקוטב יותר? קיצוני יותר? אם אני לא מוכן לשמוע את האחר ולא מוכן לקבל את דעתו כדעה לגיטימית, אז האחר מאיים עליי; אם אתה מאיים עליי, אתה הופך לאויבי... כבר ראינו ונראה בהמשך לאילו מחוזות לא פשוטים הנתיב הזה מוביל אותנו.

איך זה קשור לסיפור כל כך פרטי של ילד וסבו? הדלאי לאמה בספרו "התמרת התודעה" מסביר: "כל בני האדם זהים בבסיסם, אם הם בני המזרח, המערב, הצפון או הדרום, עשירים או עניים, משכילים או בורים,

בני דת כזאת או אחרת, מאמינים או חילוניים [...] בבסיס, כולנו שווים."

הסיפורים של כולנו מחוברים. אני הבן של ההורים שלי, הנכד של הסבים והסבתות שלי, נולדתי על האדמה הזאת, ביבשת הזאת, על הפלנטה הזאת.

בתוך כל אחת מהגדרות האלה מסתתרים אלפי סיפורים שקשורים אליי, שמעצבים אותי, שאם אכיר אותם אולי אכיר טוב יותר את עצמי. לו באמת היינו יכולים לקבל את העובדה שכולנו קשורים, שהסיפורים של כולנו שזורים זה בזה, אולי פחות אנשים היו חשים בודדים כל כך. ישנה חידת זן יפה שאני אוהב להרהר בה. "כיצד מונעים מטיפה להתייבש?" שואל המורה את התלמיד. בואו נהרהר בשאלה הזאת רגע ובינתיים נחזור לסיפור שלי.

רצה הגורל ואני מורה במקצועי. מה שעוד יותר אירוני הוא שאני מלמד בבית ספר שכן לבית ספרי הישן. גם הוא על אותה טיילת שמובילה לרב־הקומות שעדיין עומד שם. הבית שבו ביליתי בילדותי. לפעמים יוצא לי להלך על הטיילת בצוהריים ולראות את התלמידים יוצאים. לפעמים אני יושב על ספסל מול הסלע הגדול ונזכר בסבי. יש ואני מדמיין אותו יושב לידי ואנחנו מדברים לעומק על חוויות החיים. הוא בחליפה ואני בבגדי יום־יום. והוא מספר לי איך בסוף המלחמה, כאשר הרוסים

אני הילד בסיפור הזה. האיש בחליפה הוא סבא שלי. לא עובר יום שבו אני לא מתחרט שלא הסתובבתי אליו. אל האיש שלי בחליפה.

אני מזכיר לעצמי
שאם רק אצליח
לפתוח עוד קצת
את הלב אוכל
להתעניין גם
בהם, להתעניין
באמת

שחררו את כולם ממחנות העבודה, הם לקחו את היהודים ואת הגרמנים יחד לסיביר. שם בילה עוד ארבע שנים שלמות בתנאי רעב ועבודת פרך. שם איבד את רוב שמיעתו וכמעט את חייו, אבל נשאר בחיים בשביל אשתו, סבתי, שחיכתה לו בנאמנות אין קץ במשך שמונה שנים. ביום שחזר אליה הבטיח לה שהם באירופה לא נשארים. אחר כך אני קם, הולך לעבודתי ושאלה אחת מנקרת בראשי: האם אני זוכר להתעניין באנשים סביבי? הרי לכל אחד יש סיפור. לשומר שפותח לי את השער ועלה מרוסיה לפני 20 שנה; למורה הנוצרייה לערבית שגדלה בוואדי ניסנאס, דור שמיני בחיפה, היא וכל משפחתה; לתלמיד שהוריו כרגע מתגרשים וכל עולמו כמו מתמוטט עליו; ולתלמידה ששכנעו אותה שאם היא לא תיראה כמו הדוגמנית מהטלוויזיה היא לא שווה כלום ולכן היא מרעיבה את עצמה. אני

מזכיר לעצמי שאם רק אצליח לפתוח עוד קצת את הלב אוכל להתעניין גם בהם, להתעניין באמת.

כשחברים שואלים אותי מה המקום הזה שאליו אני כל הזמן הולך, כמה פילוסופיה אדם צריך ללמוד בחיים? אני עונה שפילוסופיה לא לומדים; פילוסופיה מתרגלים בתוך החיים.

בשבילי, להצליח להקשיב לאחר, לזהות את הקשר בינו לביני - זה תרגול מדהים. תרגול שעוזר לי לחוות את החיים בצורה שלמה יותר, פחות סובייקטיבית, ולהצליח יותר ויותר לראות איך כל הסיפורים קשורים.

אם נחזור לחידת הזן שלנו, המורה שואל "איך מונעים מטיפה להתייבש?" התלמיד עונה, "מחזירים אותה אל האוקיינוס."

האוקיינוס מסביבנו ואנחנו האוקיינוס.

■ כך הדברים מתחברים.

כל אשר בקשת — התגשם
כך אמרה יפה
וצדקה גס-כן

את ביתי מצאתי
אצל לבה
על חדריו כלם:
אחד חדר-עבודה
אחד חדר-רחצה
ואחד חדר משחקים

והיא ביתה מצאה
אצל לבי:
חלל אחד גדול
סלון רחב-ידיים
בו מתקין ארוחותינו
ותמלאהו בצחוקה

ובמרכזו
כלי ואדמה
בו מפליא הפרח
הנושא את שמה

זה הפרח
מתמיד פרח
זה הפרח —
לא יבל הוא לעולם

נשימה עמוקה / דן לוינשטיין

